

Lagutskottets betänkande

1977/78:7

med anledning av propositionen 1977/78:16 om ändring i trafikskadelagen (1975:1410) m. m.

Propositionen

I propositionen 1977/78:16 föreslår regeringen (justitiedepartementet) att det nuvarande bötesstraffet för underlåtenhet att hålla trafikförsäkring för registrerade motorfordon tas bort och ersätts av ett system med privaträttsliga avgifter som kallas *trafikförsäkringsavgifter*. Dessa avgifter tillfaller trafikförsäkringsföreningen, som enligt trafikskadelagen svarar för den trafikskadeersättning som utgår beträffande oförsäkrade fordon. Föreningen avser att administrera avgiftssystemet med hjälp av automatisk databehandling och på grundval av uppgifter i bilregistret. Erläggs inte trafikförsäkringsavgiften frivilligt får föreningen vända sig till domstol och framställa sina krav där.

Trafikförsäkringsföreningen föreslås få rätt att kräva avgift för varje dag som fordonet är oförsäkrat. Avgiften får tas ut med ett belopp som med tio procent överstiger den högsta försäkringspremie som skulle ha utgått för fordonet om det hade varit trafikförsäkrat. Därvid skall hänsyn inte tas till bonus- eller nykterhetsrabatt e. d. Avgift får alltid tas ut med 50 kr.

Den nuvarande möjligheten att genom vitesföreläggande förmå den försäkringsskyldige att teckna försäkring behålls vid sidan av det nya avgiftssystemet. Avsikten är dock att denna möjlighet skall utnyttjas först om den försäkringspliktige vägrar att fullgöra sin försäkringsplikt trots att han har påförts avgift.

När det gäller bl. a. oregistrerade fordon, t. ex. mopeder, behålls det nuvarande bötesstraffet för den som underlåter att hålla trafikförsäkring när fordonet brukas i trafik här i landet.

Det nya avgiftssystemet föreslås träda i kraft den 1 november 1978.

Utskottet

I många år har det stora antalet oförsäkrade motorfordon utgjort ett problem för de rättsvårdande myndigheterna och trafikförsäkringsbolagen. Samtidigt har de oförsäkrade fordonen blivit en belastning för de fordonsägare, som lojalt har tagit trafikförsäkring. Genom införandet år 1973 av det datamaskinella bilregistret skapades förutsättningar för en fortlöpande och effektiv kontroll av trafikförsäkringarna beträffande fordonsbeståndet i landet. Antalet oförsäkrade fordon har härigenom kunnat nedbringas avsevärt. Som framgår av den i propositionen intagna statistiken utgör de oförsäkrade fordonen emellertid alljämt ett betydande problem.

Enligt utskottets mening är det mot bakgrund av det anförda angeläget att man vidtar ytterligare åtgärder i syfte att få till stånd en bättre efterlevnad av trafikförsäkringsreglerna. Det nu föreslagna privaträttsliga avgiftssystemet torde innebära ett verksamt påtryckningsmedel på flertalet fordonsförare att fullgöra sin trafikförsäkringsplikt så snart som möjligt. Systemet har även andra fördelar. Det kan göras effektivt till en rimlig kostnad. Det är flexibelt och det måste anses uppfylla högt ställda rättssäkerhetskrav. Enligt utskottets mening är det också en fördel att man genom införandet av ett nytt avgiftssystem kan undanta förseelser mot trafikförsäkringsreglerna från det kriminaliserade området. Härigenom kan de rättsvårdande organens resurser inriktas på annan allvarigare brottslighet.

På anförda skäl hemställer utskottet

att riksdagen antar de i propositionen 1977/78:16 framlagda förslagen till

1. lag om ändring i trafikskadelagen (1975:1410)
2. lag om ändring i lagen (1971:965) om straff för trafikbrott som begåtts utomlands.

Stockholm den 15 november 1977

På lagutskottets vägnar

IVAN SVANSTRÖM

Närvarande: Ivan Svanström (c), Lennart Andersson (s), Inger Lindquist (m), Stig Olsson (s), Martin Olsson (c), Elvy Nilsson (s), Arne Andersson i Gamleby (s), Åke Gillström (s), Ingemar Konradsson (s),* Marianne Karlsson (c), Owe Andréasson (s), Stina Andersson (c), Anne-Marie Gustafsson (c), Joakim Ollén (m) och Margot Håkansson (fp).

*Ej närvarande vid betänkandets justering.